

SCHILDERAGTIGE
E N
N A E U W K E U R I G E
B R I E F,
V A N E E N
A M S T E L D A M S H E E R ,

Geschreven aan zyn' Vriend te

R O T T E R D A M ,

Over 't merkwaardigste dat voorgevallen is te

A M S T E R D A M .

Van den 24 tot den 29 Juny 1748.

Amsteldam den 30 Juny 1748.

BRIEF van een' Amsteldams Heer;
aan zyn' Vriend te Rotterdam , we-
gens het voorgevallen te Amsteldam.

M Y N H E E R,

NA gedane beloften , in myn voorgaande van
den 25 dezer , vind ik my verplicht UE: de
nare omstandigheid , waar in zig ons Amsterdam be-
vonden heeft, en nog niet teneenemaal gered is, be-
kent te maken ; Gaat hier nevens een kort en ten
deelen omstandig verhaal , van het gene hier in de
voorleden Week gepasseert is.

Ik wens dat UE: het gedult zult hebben , om het
slegts eens te doorzien , en vertrouwen van UE: be-
scheidentheit , dat ik genadig zal gevonnist worden,
over de desolate Schryfstyl , waarmede deze bezet is.

Ik bid UE: te begrypen , dat de dolle omstandighe-
den my alleenig aangespoort hebben om dit verhaal te
doen ; indien 'er (dat ik niet verhoop) nog iets voor
mocht vallen , zal ik de vryheit gebruiken, van UE:
andermaal het gepasseerde te doen weten.

Na dat onze Regenten lang genoeg van te vo-
ren gewaarschouwt waren , dat het volstrekt onmoog-
lyk was, om de gemeente in rust en stilte te houden,
indien men geen spoedig Redres , op de altezware
Imposten maakte ; dat zy behoorden te begrypen ;
in hoe elendigen staat de Provincie van Groeningen
en die van het naburig Vrieslandt , door het woe-
den der woefte meenigte gebragt waren , ja 't geen
verder gaat ; door dien zy 't zelve in haar eige Pro-
vincie , en in 't gezigt van haer Stad , als te Haar-
lem , Leiden , 's Gravenhage enz. gezien hadden,
dat het kitteloorig Paart der hollende gemeente niet

weder te stillen was ; dan met het uiterste gevaar des levens , van hunne Burgers en goede Ingezetenen , die (gelyk te dugten was,) zoo schielyk niet zouden rezolveren , om hen het voortvaren te beletten ; om , dat Myn Heeren van den Geregten aangemerkt wierden , als de bewegende oorzaak van deze Revolte , vermits zy 't zelve konden voorgekomen hebben , door het doen eener Publikacie , die zy naderhand genootzaakt zyn geweest te doen , aangemerkt zommigte der Burgery niet in het geweer wilden verschynen , voor dat hen belooft was , zulks op morgen voor den middag te doen , gelyk geschiet is.

Om dan maar een einde aan deeze Voorreden te maken , en ter zaken te komen , zal ik voortgaan met U E: te adverteren , en op een Rampzaligen toon te beschryven , wat op elken dag (voor zoo veel my bekend is) voorgevallen is , in onze Weerelt Stad.

's Maandags den 24ste , de Botermarkt geopent zynde , en ieder daar zyn waar ventende ; kwamen veel menschen uit nieuwsgierigheid , om vier Compagnie Burgers in 't geweer te zien , die (gelyk gezegt wierd,) op de Botermarkt in 't geweer zouden staan , om alle oproer te stuiten : maar zulks was maar ten deelen waar , vermits zy niet publyk op de Botermarkt stonden , maar op de Stads Waag , (die op de Botermarkt staat) getrokken waren.

't Was alles stil , ieder die Boter kocht gong aan 't Kantoor , (dat tegen de Waag staat,) om Ceeltjes te halen , 't welk alles in order , en als voor dezen toeging : maar zekere Jongen , (die van het gemeen mooglyk hier toe op gestookt was,) zeide tegen een Vrouw , die Boter gekocht hadt , waarom Don. . . haalt gy een Ceeltje ? daar wy de Pagt af willen hebben ? dit wierd van een Dienaar van de Justitie (zwarte Willem genaamt) gehoord , die op dit zeggen

gen de Jongen , een streek met de Rotting over de rug gaf , waar op een Karel daar by staande , den Diender aangreep , en verder zouden hand gemeen geworden hebben , indien niet nog andere Dienders toe geschoten , en de Karel boven de Waag als gevangen gebragt hadden , hier op vergaderde wel hondert , van het eerste soort van Kanaelje , zeggende , zy wilden de Karel weerom hebben , of zouden de Waag omverhalen , waar op de Burgery rezolveerde , om dezelve los te geven : maar hy daar uit komende , zeide , dat men hem twee goude Ringen af genomen hadt , en dat hy die weerom wilde hebben , of daar zouw geen een Blix . . . kint levendig na huis gaan ; of dit van de Ringen nu waar is , dan of hy die by het gevangen nemen kwyt is geraakt , weet men niet : maar ik vertrouw van neen , en geloof , dat het maar een loopje geweest is , om aan de gang te komen. Onder dit geweld , kwam de Burger Collonel van Loon in de Waag , en verzogt het gemeen om Godts wil zig stil te houden : maar dit kon niet helpen , zy namen de steenen uit de straat , en begonden de Burgery daar mede te begroeten , en den Schout J. Jolles gooyden zy een gat in de kop , dat hy agter over viel. Hier op hervatte de Collonel van Loon zyn harangue , en verzogt andermaal stilstant : dog kon niet helpen , waar op hy order gaf om aan te leggen , en los te branden , 't welk geschiede ; waar door 'er veel gekwest en twee gedoot wierden , zynde de eene , het geheele kakebeen weg geschooten , en had vyf Kogels in de borst , den anderen kreeg een Kogel door de kop , en in 't struikelen eenige in de rug , het Kanaelje wierd hier door vieriger , en daar wierden 'er nog vier doot geschooten , en een menigte gekwest ; onder anderen eenen Jan Knegjes Glazemaker en Schilder in de Geelvinksteeg , die de kuyt van het Linkerbeen afgeschoten

wierd: daar was onder dit Kanaelje een Vrouwensch, die t'elkens haar Rokken opligte, en op haar bloote gat sloeg, zeggende, weg maffe Burgers, jy luy bent allemaal Jongens, waarop zy haar zoo loffelyk in de vleesigste partyen van haar onderlyf troffen, dat zy na de Duivelshoek gedragen wordende, haar Kanaelieuze Ziel in de Lugt blies, het gemeen onderwyl ziende, dat zy niet langer tegen de blaauwe boonen praten konde, sloegen de mars en trokken af: gaande de Reguliersgragt langs, naar het huis van den Impostmeester A. de Rooy: op de Keizersgragt, (by de Reguliersgragt,) alwaar zy al de Glazen die zy bereiken konde, aan stukken sloegen, en de rest aan stukken gooiden; hier op overweldigden zy de deur, die zy met een byl aan stukken hakten en open kregen, vervolgens ruweneerde zy alles wat in huis was. Hier zag men heerlyke Spiegels aan stukken slaan, daar sneedt men de Bedden op, daar zag men oude Kraak Porcelein, by mandens vol aan stukken trappen, en zoo in 't water smyten, kortom alles wat gedemoljeerd kon worden, ontging haar woede niet; zy braken de Marmere posten uit het Voorhuis en vernielden se tot Puin, de heerlykste Plafons of Zolderstukken wierden aan lappen gesneden en in 't water geworpen, men brak een gedeelte der Hartsteene Voorgevel af, en gooyden de stukken van boven neer, die verscheide van hun Complice kwesten, vervolgens namen zy de Dakpannen, en braken de latten van het Dak af; gaande hier van daan, lieten zy daar een party Jongens, die alles nog kleinder braken, en vervolgens in 't water wierpen.

Hier van daan gingen zy na het huis van de Pagter Bunel, op de Keizersgragt by de Utrechtse straat, als ook een andere troep, by den Pagter Lublinck, op de Keizersgragt, by de Heerenstraat, en een derde troep, by de Boter Pagter, in de Vyzelstraat:
maar

maar om zulks in order te schryven, zal ik met Burel maar eerst beginnen; zy begonden daar even eens huis te houden, als by den voorgaande, vernielden alles wat haar voor kwam, deze Pagter was ook te gelyk een Koopman in Engelse Manufacturen, hier was het, daar men de heerlykste stoffen aan stukken sneed, en in het water zag werpen; de rolle Floers dreeven by honderden in de Stads gragt, de flessen met Jopen Bier, wierden op kant aan stukken geslagen, (na dat zy eerst haar smagterige Zielen tot walgens toe verzaad hadden,) de heerlykste Boeken in keurlyke Franse banden gebonden wierden, van malkanderen gescheurt, of aan stukken gesneden, en dus in het water geworpen; hier wierden ook eenige ligt gekwest, door het afgooyen der Kap, van een Porceleinkas, 't lag tot ver boven de stoep uit met gebrooken Meubelen, maar op de Zolder stond een Mangelbank, waar in tien steenen lagen, ieder steen 150 pont zwaar, deze Mangelbank, wierdt door vier Karels op genomen, en boven uit het Vengster op al die gebroken Meubilen gesmeten, het welk een afgryffelyke slag gaf, (als UE: denken kan;) zy demoljeerden verder alles, wat haar maar voor kwam; Ja, namen de yzere platen uit de Haartsteden sloegense aan stukken, en de brokken in het water; de zakken met Gelt wierden op de kant van de Burgwal aan stukken gesneden, en het Gelt daar uit gestort, het Dak afgenomen, en by gedeeltens in 't water geworpen, kortom, de geleerdste Pen, of verstandigste Historikus is niet bekwaam, om de woeden dier menschen, zoo te beschryven, als het wezentlyk geschiet en toegegaan is.

Nu ga ik over tot Lublinck, Impostmeester van 't Gemaal, het ging hier nog grouwelyker toe, als by de voorgaande, 't Kanaelje daar gekomen, hakte

de deur open, en viel in huis, daar zy eerst met stokken de Glazen in sloegen, doen de Vensters uit de duimen ligten, en ze van boven neer gooyden, om een open weg te hebben, ten einden zy het huis-cieraat daar onverhindert uit konden werpen; het eerste dat ik daar uit zag gooyen, was, een fraje Klavercimbel, zynde een staartstuk van gladt hout, en van binnen heel fraay beschildert, deze wierd met stylen van een Ledikant zoo klein geslagen, als zwa-vel-stokken, doen zag ik 'er uit gooyen een blaauw Japans stel van vyven, circa drie en een halve voet hoog, doen een Porceleinkas, waar van de kap afgenomen was: maar doen ging het zoo in de war, dat ik 'er geen oog meer op houden kon: want daar was geen een Vengster in de Voorgevel, daar niet een groote meenigte weergaloze Meubilen uit-gesmeeten wierd, als fraay Bedden goed, 't welk in stukken gesneden, de Veeren in de wint, en het be-keetsel in het water gesmeten wierd: keurlyke Stoe-len met Fluweele zittingen, een groote meenigte ge-maakt Zilver, als een overheerlyk Servies, schoone Kandelaars, Koffykannen, Schenkborden, en veel meer kostbaarheden van die natuur, die al te zamen op de Wal plat getreden en vertrapt wierden, en dus in het water geschopt, hier heb ik eenige zak-ken met Geldt op de kant van de Wal aan stukken zien snyden, en zoo in 't water storten, men kon hun woede waaragtig niet als met afgryzen aan-schouwen! (schoon 't Pagters goed was,) de fraay-ste Mans en Vrouwe Kleeren, zag men van een ry-ten; en in 't water dragen. Ik beschouwde dit plun-deren heel nauwkeurig, en had my ten dien einden geplaatst op de Sluis van de Keizers-aan de Brouwers gragt; en daar staande, hoorde ik een zeggung, (van een Plonderaar; die wat ruste,) die waarlyk Capi-taal

taal en wel waart is om te annoteeren: naast my stond een Vrouw, die niet deed als kermen, over het fraje goet, dat daar gedemoljeert wierd, en in 't water dreef; zeggende, 't is zonde van dat kostelyke goet, dat daar dryft, waarop die Vent, (met yffelyke vloeken) antwoorde: wat zegje daar, is dat zonden? Weg! weg! de Duivel verblind jouw oogen; dat zyn geen Meubilen die gy daar ziet dryven, maar dat is myn Zweet, jouw Vlees en Wees-Kinderen bloet, dat komt u als in de gedaante van Meubilen voor: maar zy zyn 't Godtd. . . n niet, hier zweeg hy, en ik verwonderde my, over die wonderlyke Transsubstantiatie. 't Principaalfte van dit huis heb ik beschreven, schoon gy begrypen moet, dat het hondertmaal erger toe gegaan is, zy trokken dan hier vandaan en gingen elders, en ik zal UE: eerst de gevallen by de Boter Pagter in de Vyzelstraat, beschryven.

Deze knaap, die niet lang Pagter geweest is, was teffens ook Koekebakker, zy daar gekomen zynde, demoljeerde (volgens gewoonte,) al wat zy vonden, deze, had de voorzichtigheit gehad, om het beste te bergen: maar dat zy vonden moest ook aan gruis; zy braken eerst den Trog af, en haktense klein, en gooydense in 't Cingel, toen de Oven en al de binne muuren, die beneden in 't huis waren, latende slegs eenige stylen staan, om niet het geheele huis op haar kop te krygen, de agtergevel braken zy af, tot de puybalk, zy wilden nog verder gaan met breeken, maar het bovenste deel begon zoo yselyk te kraaken, dat elk na een goed heen komen zag, vreezende het geheele gevaarte op haar hoofd te krygen, hier van daan gaande, kwamen alle drie de troepen by een, als van Bunel, Lublink en Glavink, (zynde dit de naam van den Boter Pagter,) en vergaderde

derde by het huis van den Impostmeester Goetval, op het Cingel, by de Romeinsarm steeg.

Deze Heer, wiens daden waarlyk met de eerste Sylabe van zyn naam overeen komen, was op geen kwade ontmoetinge bedagt; vermits by in anderhalf Jaar geen Pagten aan de hand gehad heeft. Toen 't gepeupel kwam, zat hy in zyn Zykamer met zyn Wagt Officier (want hy was Sergiant,) een glas Wyn te drinken, de gragt was aan weerzyden van 't huis met Burgers bezet, alwaar een Luitenant de Commando had: maar zy konden het Kanaelje niet keeren, zy riepen niet anders als wraak over het vergoten bloet op de Botermarkt; hier was het nog 't grouwelykste van allen, dit kon geen mensch aanzien, zonder aandoening te hebben, hier zag men de vier eerste Meesters in het Plunderen, namentlyk een die by een iegelyk met den naam van (*) Mas-Anjello gedoopt wierdt: hy was gekleedt met een blaauw Hemt en Broek, en bloote kop.

De tweede liet zig van de Benden Burgermeester noemen, en had ook ten dien einde, de Paruik van een Magistraats Persoon op zyn kop. De derde was een lange Vent, in wiens bakkus men de drie helische Regters als geschildert zag: hy had een bruine Buffel aan zyn Buffelagtige bast, en een zwarte staart Paruik op zyn kop, en daar boven een Engelsche muts. Hy liet zig van de Benden met den naam van Luitenant noemen. De vierde was een Vrouwmensch die een roodt Sits Jak aan had, en die met Sinaas-Appelen en Limoenen aan de Beurs staat. Hier gooydense eerst eenige Glazen in, en overweldigde de deur; toen zag men in een oogenblik alles open, de Vengsters lagen in een omzien in 't water; hier wierd alles met beleit gedaan, dat eerst maar in 't wilt ging: want

(*) Mas-Anjello of Thomas Anjello, Opperhoofd der oproerige Napolitanen in den Jare 1647.

want Mas-Anjello , commandeerde boven op het dak van 't huis , dat zy afbraken. Myn Heer de Luitenant , op de onderste pak Zolder. Het Vrouwensch in de Zykamer , en den Edelen Groot Agtbaren Heer Burgermeester , op de straat , daar hy beveelen gaf , hoe alles gesneden , aan stukken geslagen , en in 't water moest gegooyt worden : hier zag men alles wat in een Burgermeesters huishouden vereischt word , wel drie dubbelt , als Bedden , Dekens , Mans en Vrouwe Kleeren , heerlyke Stoelen , Rustbanken , Ledikanten , enz. Considerabel veel gemaakt Goudt en Zilverwerk ; 't welk maar plat getrapt en in 't water gegooyt wierd , ik heb 'er twee gedreven Fruyt schalen in zien gooyen , die weergadeloos schoon en konstig gemaakt waren , een doosje met Juwelen wierd op de kant van de Wal met een stukje koper Kanon tot gruis geslagen , en toen in 't water , de Goude Zakorologies by 't Kettingje genomen , en te plettere gekneuft , en mede aan de Vloet opgeoffert. Twee Parelsnoeren dreven op een kussen : maar toen zy het zagen , wierd 'er met steenen opgegooyt , tot ze zonken.

Kortom , verbeeld u eens , een ryk geladen Schip met Meubilen gestrant te zien : maar daar ik het meeste aandoening van had , was van een fraay Kabinet Schilderyen , die voor myn oogen aan stukken gesneden wierden , als onder anderen een stuk van M: de Hondekoeter : zoo fraay als men 't met oogen zien mogt , ook een van Wenix , en veel andere beroemde Meesters : maar ik wouw dien Ha . . . se Burgermeester , wel van een gescheurt zien ; om dat hy met zyn Groot Agtbare Klauwen , een konstig stukje van Flip Wouwerman , (daar ik de brokken nog van gezien heb,) op de knop van de leuning aan stukken sloeg. Na dat zy al het goet nu op straat , en voor een gedeelte in het water hadden ; deed

deed Mas-Anjello zyn best , om een Vaas die boven op de Gevel stont , van boven neer te spooren: hier toonde de Vent meer dan menschen kragt, deze Vaas was gesoldeert, aan, en op een yzere spil, die wel vyf duim dik was , (te weten in de ronte) welke spil hy eerst krom boog , en doen aan stukken brak, toen gooyden hy deze Hartsteene Vaas van boven neer , slak op een Jongen , die bezig was met Porcelein aan stuk te slaan ; zoo dat zyn kop in de romp zakten ; hy wel aan duizent stukken onder de Vaas leggen bleef.

In dit huis waren drie yzere Geltkisten , waar van zy in den beginne 'er al twee in 't water geworpen hadden: maar de laatsten die zy vonden, gooyden zy 'er wel in: maar die kon niet zinken, omdat de gragt tot op de gront toe gevult was, met allerley Meubelen, doe namen zy een touw , en haalden ze 'er uit, en hebben daar wel een half uur op geslagen ; dog konden die niet open krygen , toen wierdt van den Burgemeester zes-en-dertig man gecommandeert, om de kist op 't midden van de brug te sleepen, dat geschiede, (hoewel zy met 'er zes-en-dertig man, werk hadden zulks te verrigten; vermits hy vol Gelt en extra zwaar was,) dus moest hy in 't water.

Toen gingen zy van dit huis af , en verdeelden haar in verscheide Compagnien , en gongen by Tay-spil : een Directeur van de Wynen , op de Keizersgragt by de Remonstrantze Kerk ; daar zy ook gelyk by de anderen alles ruwineerde ; deze man had een ongemeene schoone Bibliotheek , in keurlyke en fraaije Fransse bande gebonden, waar mede ik groote deernis had , 't moest alles maar aan stukken, zy gingen ook by Raams: op de Westermarkt, die ook een Directeur der Wynen is , en hielden daar net huis als by de voorgaande. Ook waren zy te geiyk bezig, by Frans Mulder: Impostmeester, en by van
Goor,

Goor: Directeur der Wynen , daar haar razerny den zelfden gang ging , de Broeder van Van Goor : die op de binnen kant van het Nieuwelant woond , kon de woede van dees' woefte meenigte niet ontgaan , schoon deze man in 't geheel aan de Pagten of Directie eenig deel hadt , egter ruweneerden zy alles wat haar daar voor kwam.

Kortom , zy hebben op dezen dag , net zeventien huizen geplundert en geruwineert. Indien ik UE: al de Particulariteiten van ieder huis in 't byzonder moest schryven , zou myn Brief heel gemakkelyk een riem Papier beslaan. 't Eenigste dat ik van deze fatale Maandag nog schryven zal , is , dat op den zelven het Placaat 't geen in de 's Gravenhaagze Courant van voorleede Maandag staat , alhier gepubliceert is , waar door 't Kanaelje nog yveriger in hunne Kanaaljeuze onderneminge wierd , hier mede floot de Maandag , dus gaan wy over.

Op Dingsdag den 25ste , 's nagts ten half een , begonden zy aan het huis van (een befaamde schelm) D. van Haast , op de Keizersgragt , over den Schouwburch , hy is Deurwaarder van de gemeene Lands Middelen , en Klerk op het Comptoir van den Impostmeester Lublink , daar wierdt ook al 't huiscieraat vermorfelt en geruweneert , zelf moesten staande en leggende Platen den zelven dans doen , en dan in 't water , dat zelve lot (om u alles in een te zeggen) moest al wat haar hier voor kwam ondergaan , zy waren ook te gelyk bezig by eenen Hendrik Aartzen , een Dierecteur van de Wynen , die in zyn kelder voor meer dan veertig duizend Guldens aan Wyn hadt.

Hier hebben zy , op zoo een onmanierlyke wys huis gehouden , dat het een volstrekte onmooglykheit is , dat te beschryven , egter moet ik 'er eenige staaltjes van op haalen ; na dat zy (gelyk by alle anderen)

deren,) deuren en vengsters in 't water gegooyt hadden , volgden een ongeloofelyke party keurlyke en ongemeene fraaije Meubilen en Huiscieraden , die of aan stukken geslagen , verscheurt , vertrapt of aan stukken gésneden ; en in 't water gegooyt wierden , op die wys demoljeerden zy al de binne vertrekken , sloegen de Schoorsteen (die in de ouwerwetse huizen zeer hoog zyn , ter oorzaken van de hooge verdiepinge) van boven neer , (dit Huis staat op de Cingel , by de Jan Roonpoorts Tooren , op de zoo genaamde donkere Sluis , 't komt op de agter Burgwal uit , daar onder de straat , een kelder is ; die by na met het water gelyk , zyn uitgang heeft.) 't goet dat zy van boven neer gegooyt hadden , van de Sluis in het water , lag net (gelyk te begrypen is,) voor deze Kelder deur , deze Kelder was boorde vol , met Oxhoofden , Aamen , Ankers , enz. vol Wyn , waar van zy , zoo Vermaledyt zoopen , dat zy uit de kelder deur op die gedemoljeerde goederen vielen , (niet wetende , dat ze in 't water lagen,) en niet anders riepen , als geef Wyn , geef Wyn voor den Blik..m enz. , en dat duurden dan zoo lang ; tot dat zy begonde te zinken , of met het goet weg dreven ; dan zag men ze met Armen en Benen haspelen , zoo lang tot ze weer op het drooge lagen , op 't laaft droegen zy de Vaten uit de Kelder , naar boven in 't huis , en gingen daar zitten zuypen , om dat ze in de Kelder storven , door de lugt van de Kaapfe en Bourgonje Wyn : maar boven was het al zoo gruwelyk als beneden , zy lagen op de puin van een Schoorsteen met het boven lyf , en het onderlyf in de Wyn , die van de Kamer niet af kon loopen , ter oorzaken dat de Voets dorpel , veel hooger lag als de Vloer. Agter 't huis was een Plat , met Loot bekleet , daar hadde zy geen Stoelen of Banken , om op te zitten ; doen maakten zy het Loot los aan de kanten , en rolden

tolden 't op een hoop , dat haar toen voor een Bank verstrekte ; de Ankers Wyn , die zy op het Plat gebragt hadden , sloegen zy aan de eene kant de Bodem in , en gingen op de kant zitten , schepte met een aanstukkende Pispot de Wyn daar uit , en dronken zoo lang , tot dat ze by de Vaten op het Plat neer vielen , dan klom 'er weer een ander op , die van 't zelve Laken een Broek kreeg , en dat duurde zoo den heelen dag. Op 't Cingel lagen 'er wel vyftig , die men niet zien kon , of ze levend of doot waren. Zeker Vrouwmensch vroeg aan een Karel , (die met zyn hoed de Wyn uit het Vat schepte,) om nog een hoed of twee met Wyn , waar op hy zey, dronken Don... moet gy nog meer hebben? waar op zy repliceerde: kyk dien Reu! schelt my voor dronken , en ik mag Stom worden , zoo ik meer als vier hoeden vol gehadt heb. Op deze en diergelyke wys , bragten zy daar den dag door.

Nu staat my nog te zeggen , dat Mas-Anjello hier weder iemand , met een Kleerstok doot gooyde. Zy Plunderden op dezen dag , negen huizen , waar onder verscheiden die in 't minste geen deel aan eenige Pagterye hadden : zy begonden ook aan zeker huis , op de blauwe Burgwal: maar de Burgery , kwam hier op in 't geweer , en stuiten 't.

Mas-Anjello : die een Zweedt van geboorte was , kwam de Voorburg wal langs gaan , en zag by een Kleermaker , Karel de XII. te Paart uit hangen , zonder hoed op 't Hooft , waar op hy den Man ter plundering overgaf , aan zyn Bende , die heel spoedig hand aan 't werk zouden geslagen hebben , indien zulks niet door eenige Burgers verhindert was geweest ; na dat hy ('k meen Mas-Anjello,) meer dan eens gewaarschouwt was , van dit huis af te blyven , wilde hy egter voortvaren , kwam de stoep af , om een der drie Burgers aan te vallen : maar een Adolf

Oosten

Oosten gebruikte de vryheit , om hem met een kogel in de Schouder te schieten , hy zig gewond voelende , wierd verwoedt , en kwam na haar toe loopen ; maar een der Burgers stiet hem met de Bajonet in de rug , dat de zelve dwars door 't hart ging , terwyl een derde , hem nog een steek met een degen gaf , dit was het einde van dien geraffineerden Schelm ! den Amstel-Zweedsche Mas-Anjello , die kort daar na opgenomen , en in 't Stadhuis gebragt wierdt ; alwaar hy geviziteerd en vyftien hondert Gulden aan Goudt by hem gevonden is , dat hy met zyn roofzieke klauwen gekiezelt had.

Dien dag (te weten Dingsdag,) passeerden in dees' Stad niet veel anders , als dat alle Poorten geslooten wierden , zoo dat 'er maar teffens een mensch te gelyk door passeeren kon , daar wierd ook een Placaat gepubliceert , 't welk ik als een bylaag hier agter laat volgen , geteekent Nom. 1. dus liep dien dag ten einde , zonder dat het Kanaelje iets meer ondernam , als dat ze na den middag , aan alle Poorten , Brouweryen , en overal , waar maar Collecteurs huisjes stonden , dezelve demoljeerden , en tot de gront toe afbraken. Nu ga ik over tot Woensdag.

Op dezen dag is niet veel gepasseert , als dat 's morgens een Publicatie (op Nom. 2. te vinden,) afgepubliceert wierdt ; en dat van sestig Burger Compagnie , vier-en-veertig in het geweer zyn geweest , die nacht en dag de Stad door gepatroljeert hebben , gelyk zy nog doen.

Nu ben ik genootzaakt , om over te gaan tot Donderdag , na UE: alvorens berigt te hebben , dat Monsr. Mas-Anjello op een horde , uit het Stadhuis is gesleept , naar het Damrak , alwaar hy in een schuit is gegooyt , en naar de Lust-plaats Volewyk gevoert : daar hy , met zyn eene Been aan de Galg is gehangen , om de Ravens vryheit te geven , zyn Adelyke Ven-

Vengsters uit te pikken, zoo als hy by de Pagters voor Raaf gespeelt heeft, wedervaart hem nu.

Op Donderdag bleven alle Poorten gesloten, en de Burgers patrouleerden door de Stad, daar viel weinig voor, 't Kanalje was overal verjaagt, en tendeerde niets meer: maar 's middags circa twaalf uuren, stond dat Vrouwmensch, die ik hier boven beschreven heb, (en de welke ik maar (Alecto zal noemen,) weer als voorheen met Limoenen aan de Beurs; Schout Brouwer, die order had haar op te brengen, pakte haar van agteren aan, en nam ze gevangen, zy wierd in het Stadhuis gebragt, en aldaar aan den Krygsraad overgelevert.

's Namiddags omtrent halfdrie uuren, waren de Stads Modderlui bezig om het geplunderde goed uit de Stads gragten te visschen, zy waren aan 't werk by van Staaf, over den Schouburg, en daar vlak voor staat een yzere leuning, daar veel aanschouwers overlagen, naar 't opvissen van de goederen te kyken: onder allen, een Man met een witte Jas aan, die de Plunderaars veroordeelden, dat zy zoo goddeloos huis gehouden hadden: maar de Jongens, die daarrondom stonden, en hem aankykende, zagen, dat het Myn Heer de Burgermeester was, begonnen uit al haar magt en eenparig te roepen, Burgermeester! ô Burgermeester waar isje Pruik? Hier door raakte hy in de maling, en begon het op een loopen te zetten, en de Jongens hem schreeuwende na; hy vlugte op de Prinsengragt by de Elandsstraat, in een Bierhuis, hier op kwamen eenige Burgers, die hem hier uit haalden, en naar het Stadhuis bragten; op het Stadhuis zynde had Myn Heer de Burgermeester een rare ontmoeting, met Myn Heer den Officier . . . . die by hem kwam, en den Bur-

B

ger-

(*) Alecto, een der 3 Heische razernyen. Zie Ovidius Herseheppinge.

germeeſter voor by de Borſt vattende, dus zyn Compliment maakte; zyt wellekom Heer Burgermeeſter, (hem onderwyl voort trekkende,) op morgen zult gy hangen, Heer Burgermeeſter, en gaf hem voorts een ſchop, voor zyn Groot Agtbare agter kwartier. Hier mede wierd die ſlinkſe guit onder den blooten Hemel gebragt, en aan een Predikant en Ziekentrooſter overgegeven, en aanbevolen, gelijk Mevrouw Aleſto, ook wedervoer, dus nam dees' dag een einde, uitgezondert, dat Myn Heer de Luitenant, dien zelven avond ook geknipt wierd, met nog verſcheide anderen, nu ga ik voort tot

Vrydag, toen ging het gerugt, dat men eenige der Muiltelingen op zou hangen, uit de Stads Waag op den Dam, voor 't Raadhuis. Ik begaf my na de Leidſe Poort, om te zien of die geſloten was, daar komende, vond ik die niet alleen geſloten; maar ook de Valbrug opgehaalt: hier op na den Dam gaande, zag ik zes balken uitſteken, twee aan twee, boven malkanderen, in de bovenſte waren katrollen, en in de onderſte Pennens, daar de ſtrop aan vaſt gemaakt moett worden. De Dam was voorzien met tien Compagnien Burgers, die den Dam bezetten; voorts van de Waag tot het Stadhuis, en van de andere kant tot de Beursſteeg, en zoo voorts alle ingangen, als de Kalverſtraat, Krommenelboogſteeg en bezyden het Stadhuis, ingeſloten en afgeſneden hadden, zoo dat men op den Dam niet gaan kon, als uit de Beursſteeg, de Viſmarkt voorby, agter de Waag om, en zo na de Nieuwe Kerk, de plaats daar men ze hangen zou, was niet vlak voor de Waag; maar op zy na de Beurs toe, agter de Waag, en op zy na de Viſmarkt, was het afgryzelyk vol Volk, als ook in de Beursſteeg en Kalverſtraat. De Burgery die altemaal geladen en de Banjonet op de Snaphaan hadden, bezette de ingangen, zoo dat 'er niemand ver-

verder komen kon, als tot de Banjonnetten toe. Met het Klokkeslag van Twaalve, kwam Mevrouw Alecto voor uit, (uit het Stadhuis na de Waag, geleit door een Predikant en Ziekentrooster; gelyk ook Myn Heer de Burgermeester, geleit door een ander Predikant en Krankbezoeker, ieder een verwagte de derde; maar die kwam niet, en men verstond, dat die om zyn jonge Jaren (die nauwlyks veertien bereikten,) en om zyn onnoselheid gepardonneerd was, door de Manhafte Krygsraad. 't Vrouwmensch wierd eerst gehangen en toen de Karel: maar daar begon onder 't Volk een beroerte te komen, zooals 't Wyf de Waag uitgestoken wierd, waar op eenige Burgers begonden los te branden, (mooglyk met een goede intentie,) om de gemeente tot staan te krygen, waarom de meeste in de Lugtschooten en andere onder 't Volk, 't welk van die uitwerking was, dat ieder bedagt was, om zig te salveeren voor de Kogels, waar op zy alle begonden te vlugten; vele vielen overhoop, door die verhaaste vlugt, zoo dat 'er noodwendig veel vertreden moesten worden. Den anderen kant heen wilde yder zig redden, om de gragt (het Water genaamt,) langs te loopen: maar de groote meenigte, zig te veel haastende en malkander verdringende, viel by honderden in het Damrak. Dit was de droevigste vertooning, diemen met oogen zien kon. De levende liepen over de dooden; even of zy op trappen uit het water klommen, en om hier maar kort te gaan, zoo weet dat op dien zelve middag, zes-en-twintig menschen opgevist wierden. Doen kwam 'er order om het vissen uit te stellen tot 's nagts, (want de Burgers die daar in 't geweer stonden, konden het gekerm der menschen, die daar kwamen zoeken, de een na zyn Vader, de andere na haar Man, de derde na haar Kinderen, niet langer aanhooren:) men

vondt op den Dam en daar omtrent, drie a vier en twintig menschen, die vertrappt, en zeven a agt die doot geschooten waren, en men vertrouwt, dat 'er wel hondert verdronken zyn, en tusschen Vrydag en Zaterdag nacht zyn 'er een-en-twintig opgeviift, maar zoo dra het dag was, wierd verboden te vissen. Hoe veel 'er van de nacht opgehaalt zyn, weet ik 'tot nog toeniet: maar men debiteerd, dat 'er aanstaande Maandag nog zes Muiltelingen opgehangen zullen worden, weder uit de Waag. Indien zulks waar is, zal ik niet nalaten UE: zulks te berigten.

Zoo even versta ik, dat 'er van deze nacht veertien menschen opgeviift zyn, en nog agt in het Rokkin, maaken te zamen met de voorgaande, een getal van negen en t'zestig, hier by de vertrapte en doot geschootene, zoo op den Dam als Botermarkt, ten getalle van hondert zeven Persoonen, behalven Mas-Anjelio, en de gene die onder het Plunderen, en door de Justitie zyn omgekomen.

Zoo even komt de Oude Vader Dr. . . . my Rapporteer, dat 'er aan 't Gasthuis, nog hondert zeven-en-twintig Persoonen (die vermist worden,) zyn aangegeven.

Ik kan niet nalaten UE: mede te deelen, een passagie op gitteren in het Coffyhuys op den Dam voorgevallen: Ik vond daar een Kotterdams Heer, zynde (zoo 't my voorkwam) een deftig Koopman, ik zag veel volk rondom hem staan, voegde my by de zelve, en hoorde hem het gedrag van uwe twee Jongste Heeren Burgermeesters Hemelhoog verheffen, die ondersleund van enige deftige Heeren en Burgers, die hy alie by namen noemde, (en zekerlyk UE: meer dan my bekend zyn,) op een wondere wysde rust in uw Stad bewaard hadden; ik kreeg daar op UE: Missive van den 27. uit myn zak, en vertoonde die aan het gezelschap, dat dien Heer
zyns

zyns gezegdens bevestigde. Ik wenschte wel tienmaal in dien tyd , dat UE: present was geweest , om een iegelyks discours aan te hooren , en voor al de zulke , die rond uit zeiden , dat de Burgery van Rotterdam niet genoeg beseffen konde , van het geluk te hebben , zoo een dierbaar geschenk (als deze twee Heeren Burgermeesters) uit zyne DOORLUGTIGE HOOGHEIDS hand , te ontfangen. Wat wenschen dat zy aangaande deze Stad , met ingewikkelde discoursen deden , zal ik liefst met stil zwygen , om dat ik te Amsterdam ben , voorby gaan , en alleen maar zeggen , om UE: op 't laatste verzoek te voldoen , dat het met de schikkinge der Ampten geheel stil is , en dat 'er wegens de Posteryen (zoo veel my bekend is,) nog geen finaal besluit is aangenomen , maar dat alles op een goede voet stont , om , binnen korten tyd , aan een gewenscht einde te raken.

Ik zal sluiten , en wenschen , dat deze storm , in onze Stad , voorby gewaait zal zyn , en wy die zelve kalmte van rust mogen genieten , die UE: in Rotterdam bezit ; en dat den Hemel alles in ons dierbaar Vaderland , tot welzyn van den Staat , zyne DOORLUGTIGE HOOGHEIT en elke Stad en Burgery in 't byzonder zal schikken , terwylik blyf met de uitterste teekenen van agting ,

MYN HEER,

UE:

N. N.

N O T I F I C A T I E.

MYne Heeren van den Gerechte der Stad Amsterdam, tot hun overgroot leedtwezen ondervindende de beweginge onder zommige Inwoonders dezer Stad ontstaan, notificeren by dezen, dat de Heeren Burgermeesteren van de voornoemde beweginge en de inclinatie van de Ingezetenen dezer Stadt, kennisse hebben gegeven aan Haar Ed: Gr: Mog: en aan zyn Hoogheit, den Heere Prins van Orange en Nassau, onzen Erftstadhouder, omme met dezelve te overleggen, hoeaan de oorzake van die beweginge ten meesten dienste van den Lande, en ten besten van de goede Burgeren en Ingezetenen van dien mogte worden weggenomen, of geremediëerd, vermanende en gelaftende met advies van de Heeren 36 Raden, ondertusschen allen en een iegelyk, in afwagtinge van de ordre van Haar Ed: Gr: Mog: en Zyne Doorlugtige Hoogheit, den Heere Prins van Orange en Nassau, geen oorzaak tot verdere beweginge te geven, en ten einde het zelve te meerder voor te komen, bevelen myne Heeren voornoemt, alle goede Burgeren en Ingezetenen, zig op de eerste aanzegginge, aanstonts te vervoegen in de Wapenen voor het huis van den Vaandrig, of daar dezelve gewoon zyn te verzamelen, omme onder hunne respectieve Capiteinen, of derzelver plaats representerende; in gevolge den Eed aan deze Stad gedaan,

daan , malkanderen voor alle geweld en overlast,
met lyf, goed, en bloed te beschermen.

Aldus gearresteert den 25 Juny 1748. *Præ-*
sentibus den Heer Mr. *Daniël de Dieu*,
Hooft-Officier; de Heeren Mr. *Jan Six*,
Heere van Hillegom en Vromade, &c. en
Mr. *Pieter van de Poll*, Burgermeesteren;
en alle de Heeren Schepenen.

En gepubliceert ten zelve dage. *Præsentibus*
den Heer Mr. *Daniël de Dieu*, Hooft-Of-
ficier, de Heer Mr. *Pieter van de Poll*,
Burgermeester, en de Heeren Mr. *Jan*
Baptista Slicher en *Jacob van Stryen*, Sche-
penen.

In kennisse van my Secretaris

JAN VAN LOON, DE JONGE.

N O T I F I C A T I E.

BUrgermeefters en Regeerders der Stad Amftel-
dam, met advis van de Heeren zes-en-dertig
Raden, Notificeeren by dezen alle goede Burge-
ren en Ingezetenen, dat op propofitie van *Zyne*
Hoogheid, den Heere Prince van Oranje en Naffau,
Erf-Stadhouder van deze Provintie, op gisteren
gedaan by *Haar Ed. Groot Mog. de Heeren Staaten*
van Holland en West-Vriesland, is gerefolveert en
goedgevonden, van ftonden aan de Pagten af te
ichaffen: laftende en bevelende alle de Ingezetenen
zig daar na te gedragen, en zig van alle andere
feytelykheden, tegens wien het ook zoude mogen
zyn, te onthouden.

Aftum den 26 Juny 1748.

Ter Ordonnantie van Haar Ed.
Groot Achtb. voornoemt

JAN VAN LOON, DE JONGE.